

Winsum, 20 juni 2017

Betreft: acties in het primair onderwijs op dinsdag 27 juni 2017

Beste ouders,

Wellicht heeft u via de media gehoord over acties in het primair onderwijs om de hoge werkdruk én de relatief lage salarissen in het basisonderwijs aan de kaak te stellen. Daaronder ligt een breed gedragen ongenoegen over de waardering vanuit de overheid en de samenleving voor het beroep van leerkrachten in het basisonderwijs. Er zijn acties aangekondigd om maatschappelijk draagvlak te creëren, te beginnen met een uur staking op 27 juni a.s. Veel scholen gaan dan een uur later open dan normaal.

Doet De Wierde mee aan acties?

Als team hebben we ons de vraag gesteld of we mee willen doen aan de aangekondigde acties. Wat we in ieder geval niet willen is dat ouders en leerkrachten uit elkaar worden gespeeld door de acties. We hebben elkaar juist meer nodig dan ooit! Tegelijk zijn we het ermee eens dat er iets moet gebeuren om het beroep van leerkracht vol te kunnen houden en aantrekkelijker te maken. Aan het eind van deze brief leest u op welke wijze wij hiervoor uw aandacht willen vragen. Om te voorkomen dat leerkrachten zich moeten verdedigen, wil ik graag op persoonlijke titel met u delen wat mij de afgelopen twee jaar dat ik in het basisonderwijs werk is overkomen.

Scheefgroei

Persoonlijk vind ik het heel terecht dat de leerkrachten in het primair onderwijs in actie komen. Eindelijk, zou ik haast zeggen. Er is een grote maatschappelijke scheefgroei ontstaan. Dat geldt overigens niet alleen voor het beroep van basisschoolleerkracht, maar ook voor andere beroepen met een dienend karakter, zoals in de zorg en bij de politie. Hier werken vooral mensen die sterk gedreven worden door betrokkenheid bij andere mensen en de samenleving als geheel en die van daaruit hun eigen belangen gemakkelijk op een tweede plaats zetten. De huidige salarissen in het basisonderwijs drukken mijns inziens weinig erkenning uit voor de grote verantwoordelijkheid die bij leerkrachten ligt; zij staan samen met ouders aan de basis van de vorming van een nieuwe generatie, dag in dag uit! Hoe belangrijk is dat? Het gaat de leerkrachten niet eens om het geld, het gaat hen om erkenning van het belang van hun werk voor de samenleving. Het gaat om de gedachte achter de beloning. Verantwoordelijkheden en beloning zijn niet in balans. Waarom een leerkracht in het basisonderwijs fors minder verdient dan in het voortgezet onderwijs? Dat is niet uit te leggen.

Groeiende werkdruk – enkele oorzaken

De werkdruk in het basisonderwijs is hoog en groeit alleen maar. Enkele oorzaken wil ik graag onder uw aandacht brengen:

- De samenleving en ouders verwachten van leerkrachten dat zij steeds meer **individuele aandacht** hebben voor kinderen. Leerkrachten willen dat zelf ook, maar lopen daarin tegen beperkingen aan: de grootte van de groep (door beperkte bekostiging) en de groeiende diversiteit tussen kinderen.
- Door toenemende maatschappelijke problemen en steeds complexere thuissituaties neemt het aantal kinderen met **leer- en gedragsproblematiek** toe. Leerkrachten zijn hier vanuit hun eigen opleiding vaak onvoldoende op toegerust en hebben daarom extra begeleiding/bijscholing nodig.
- Doorverwijzing naar het speciaal onderwijs is veel moeilijker geworden door de invoering van **Passend Onderwijs**. Om te kunnen doorverwijzen naar het speciaal onderwijs moet de school meer dan in het verleden kunnen aantonen dat zij alles wat in haar mogelijkheden ligt heeft gedaan om een kind de benodigde ondersteuning te bieden. Scholen moeten dus eerst aantonen dat ze handelingsverlegen zijn. Dit zijn langdurige trajecten. Ouders hebben hier vaak weinig begrip voor, wat ik ook wel begrijp. Ondertussen moet er nog wel gewoon les gegeven worden aan een hele groep. Ga er maar aan staan!

*Groeiende werkdruk?
Waar komt dat dan van?*

- De **diversiteit in opvoeding** tussen ouders onderling groeit en daarmee ook het ongenoegen van ouders over de opvoeding van andere ouders. Het ongenoegen hierover wordt dikwijls bij de leerkracht neergelegd, die dit natuurlijk niet kan oplossen. Er is dus meer gesprek nodig, ook tussen ouders onderling over de opvoeding thuis, waaronder de geloofsopvoeding. Het begeleiden van dit gesprek zat eerder veel minder in het takenpakket van de leerkracht.
- De overheid schuift steeds meer **maatschappelijke problemen** die ze zelf niet kan oplossen op het bordje van scholen. Scholen moeten aantonen dat zij aan burgerschapsvorming doen. Een ander voorbeeld is dat scholen sinds enige tijd verplicht zijn om bij vechtscheidingen beide ouders individueel te informeren. In het belang van het kind doen scholen dat, maar het eigenlijke probleem lossen we hiermee als samenleving natuurlijk niet op.
- Veel scholen kampen met een **tekort aan vervangend personeel** (o.a. door invoering van de Wet Werk en Zekerheid en onvoldoende aanwas nieuwe leerkrachten). Als school steken wij nog relatief gunstig af bij het landelijke beeld. We hebben tot nu toe nog geen problemen gehad met vervanging, maar dat kan snel veranderen. Het basisonderwijs stevent wel af op een lerarentekort. Van bestuurders van andere scholen in onze provincie hoorde ik dat zij regelmatig een groep naar huis moeten sturen omdat ze geen personeel meer beschikbaar hebben...

En al die vakanties dan?

Wat veel mensen zien van leerkrachten in het basisonderwijs zijn de vakanties. Ook lijkt het op het eerste oog dat de werkdag van de leerkracht om 15.00 uur stopt. Ik werk nu ruim twee jaar in het basisonderwijs. Ik had altijd al veel bewondering voor het vak van leerkracht (organiseer maar eens een verjaardagsfeestje met 25 kinderen 😊!), maar mijn waardering is alleen maar gegroeid!

Ik zie collega's die (meer dan me lief is) 's avonds en zelfs in de weekenden druk bezig zijn met het voorbereiden van lessen. De vakanties hebben ze niet alleen nodig om te ontspannen, maar ook om zaken bij te werken, bij te lezen in vakliteratuur, maar ook om te reflecteren op de afgelopen periode en plannen te maken voor de komende periode. De ontwikkelingen volgen elkaar in steeds rapper tempo op, dus om bij te blijven in je vak moet een leerkracht tegenwoordig stevig aan de bak.

Elk kind tot bloei laten komen!

De acties in het primair onderwijs zijn vooral gericht aan het adres van de overheid, maar doen ook een beroep op de samenleving als geheel. In de afgelopen jaren is de overheid steeds meer eisen gaan stellen aan scholen als het gaat om het bijhouden van ontwikkelingen en opbrengsten van onderwijs. De druk vanuit de overheid wordt mee veroorzaakt door de toegenomen prestatiedruk in de samenleving. (En wellicht heeft het onderwijs daar onbewust ook zelf aan meegewerkt). Bij leerkrachten in het basisonderwijs begint ook dit steeds meer te wringen: de overwaardering van de cognitieve talenten (rekenen en taal) ten opzichte van andere talenten van kinderen. Onze leerkrachten gaan voor de brede ontwikkeling van kinderen. Zij willen élk kind tot bloei laten komen!

Tijd en ruimte nodig voor ontwikkeling onderwijs

Ik heb hiervoor al ontwikkelingen geschetst, die het beroep van leerkracht basisonderwijs zwaarder hebben gemaakt het afgelopen decennium. Wat nog niet is genoemd, is dat ook de kinderen zelf veranderen. Als gevolg van maatschappelijke en digitale ontwikkelingen veranderen ook de kinderen zelf, hun gedrag, interesses en leercapaciteiten. Steeds meer kinderen hebben te dealen met een complexe thuissituatie, wat het leren niet ten goede komt. Kinderen zijn steeds visueler ingesteld en kunnen (als gevolg van toenemende prikkels) zich over de hele linie genomen minder goed concentreren. Hoe geven we kinderen ook in de toekomst het onderwijs dat ze nodig hebben? Nieuwe vraagstukken, waarop we nieuwe antwoorden moeten vinden. Het vraagt om aanpassing van het onderwijssysteem en de manier waarop les wordt gegeven. Hoe? Dat viel is nog niet uitgevonden. Ook hier moeten leerkrachten tijd en aandacht aan besteden. Wat leerkrachten nodig hebben, is ruimte, tijd en support om het onderwijs en zichzelf te ontwikkelen, zodanig dat ze kinderen goed kunnen blijven toerusten om als kind van God hun plekje in te nemen in de (veranderende) samenleving.

Boeiend en zinvol beroep!

Dat leerkrachten in het basisonderwijs ondanks de zwaarder wordende omstandigheden nog steeds dit werk blijven doen, is volgens mij hét bewijs dat het beroep van leerkracht een boeiend en zingevend beroep is. Een beroep dat waardering verdient! Laten we ons er samen sterk voor maken dat leerkrachten met plezier en trots hun beroep kunnen blijven uitoefenen. Dat het beroep van leerkracht voldoende aantrekkelijk blijft, ook voor nieuwe leerkrachten, in het belang van de ontwikkeling van de kinderen.

Komt u mee in actie?

Doet de Wierde mee aan de acties? Ja en nee. We gaan niet staken in de zin dat de school op slot gaat, maar we vinden dat er wel wat moet gebeuren! Daar willen we aandacht voor vragen door dinsdag 27 juni een uur later met de lessen te beginnen. De school is dus om 8.30 uur open, maar de lessen beginnen pas om 9.30 uur. De kinderen die tussen 8.30 en 9.30 uur naar school komen, blijven tot 9.30 uur buiten. In afstemming met de TSO wordt gezorgd voor toezicht op het plein. Er is deze dag geen inloop.

We vragen u om dinsdag 27 juni tussen 8.30 en 9.30 uur naar school te komen en een petitie te ondertekenen. Zo kunt u uw waardering uitspreken voor het werk van leerkrachten in het basisonderwijs. Van 8.30 tot 9.30 uur zijn directie, enkele leerkrachten en MR-leden aanwezig om met ouders in gesprek te gaan over het werk van leerkracht; wat daar mooi aan is, maar ook over de dilemma's waar leerkrachten tegenaan lopen en wat ze nodig hebben om in de toekomst dit werk met plezier te kunnen blijven doen. We hebben de actie afgestemd met het bestuur. Deze heeft aangegeven begrip te hebben voor de actie.

We hopen dat we ook op uw begrip en support mogen rekenen! De koffie staat vanaf 8.30 uur klaar.

Namens/met instemming van team, MR en mijn duo-directielid,

Antoinette Heijink